

DE JEUGD EN DE SYNDIKALE BEWEGING

Syndikale jeugdbeweging en de jeugdleiders

door V. Thijs

WIJ hebben reeds vroeger vastgesteld dat de idee voor het vormen van syndikale jeugdgroeperingen veld wint. Vandaag willen wij dat enkel aanvullen met deze overweging: hoevele prachtige mogelijkheden zijn daar niet aan verbonden, nu wij het Plan van den Arbeid voor ons hebben! Ik denk aan groote *stootbrigaden* — gevormd uit jonge propagandisten — die het Plan zouden lanceren en doen doordringen in het midden dat het moeilijkst te bewerken is: de jeugd. Het groote leger van de jeugd, zij die niet in onze A. J. C., onze jonge wachten, onze syndikale jeugdbeweging staan. De tien duizenden werklozen, de onvereenigde, de onverschillige jeugd!

Maar daarover in een volgende bijdrage. Vandaag willen wij een vraag van praktisch-organisatorischen aard behandelen.

Wij hebben niet nagelaten er den nadruk op te leggen in alle gewesten waar wij de oprichtingsmogelijkheden van de S. J. V. gingen bepleiten. En wij doen het vandaag in het orgaan van de Syndikale Kommissie ten gerieve van diegenen, welke morgen met de stichting van syndikale jeugdverenigingen zullen beginnen.

Van de vele moeilijkheden die zich stellen, is er één die alle andere in belangrijkheid verre overtreft: *het vraagstuk der leiders*. Vindt jonge geschikte mensen en de bestaansmogelijkheid van uw syndikale jeugdgroep is voor 75 t. h. verzekerd. Samenstellen van programma's, uitgeven van jeugdlectuur, administratie van de groep zijn punten van kapitaal belang, maar zij worden eerst dan van beteekenis, wan-

neer uw groep leeft, 't is te zeggen wanneer gij in de eerste voorwaarde, het vinden van leiders, geslaagd zijt.

Men zal ons toelaten op dat gebied raad te geven. Te Antwerpen hebben wij ondervonden, ten koste van zware verliezen op gebied van vooruitgang van het ledental, van welk belang deze elementaire vraag is.

Het vormen van jeugdleiders is in de Antwerpsche S. J. V. het oude twistpunt.

Twee stellingen stonden hier tegenover elkaar. De eenen meenden, dat eerst moest getracht worden een zeker aantal leden bijeen te krijgen. Daaruit zouden dan vanzelfs de besten, de meest geschikten, de leiders naar voren treden. De anderen wilden net het tegenovergestelde: eerst zoeken naar leiders, om dan te beginnen met den uitbouw (zonder te vervallen in onvruchtbare « kernvorming »).

De eerste methode is te Antwerpen toegepast. En hoewel wij in algemeenen zin kunnen zeggen, dat ons jeugdwerk goede vorderingen maakt, moeten wij toch erkennen dat het gebrek aan jeugdleiders zich sterk doet gevoelen. Ik durf zelfs beweren dat, met een behoorlijk leidend kader, ons ledental het dubbele zou kunnen bedragen van wat het vandaag is. En de hoedanigheid zou in dezelfde verhouding gestegen zijn!

Het was van beteekenis dat aan te stippen. De toekomstige oprichters van syndikale jeugdorganisaties kunnen er de noodige les uittrekken.

Het zou ons te ver leiden indien wij in de-

tail moesten onderzoeken welke de eischen zijn die gesteld moeten worden aan aspirant-leiders voor syndikale jeugdgroepen. Wij zullen dat in een volgende bijdrage doen.

Maar er is een andere vraag die mij voorloepig van meer belang schijnt te zijn, namelijk deze: *Waar vinden wij jeugdleiders?* En ik geef onmiddellijk het antwoord: *in de huidige leidende vakbondskringen.* Ha! ik weet het; iedereen is overstelpt met werk; de syndikale actie, de politieke, de werkloosheid, enz., enz.

Het staat ongetwijfeld vast: er zijn militanten die er niet zouden kunnen aan denken zich met het jeugdwerk bezig te houden. Maar er zijn ook andere. Wanneer men mij op den man af moest vragen, waarom zoo weinig militanten of bezoldigden zich met het jeugdwerk bezighouden, dan zou mijn antwoord even kort als duidelijk zijn:

1° Te weinigen zien het belang van de jeugdbeweging in! Platonische verklaringen brengen ons niets. Bij herhaling doen zij ons de schouders ophalen. Wij verwachten iets positiefs;

2° Zelfs zij die het noodzakelijke van de jeugdbeweging inzien, zijn meestal niet te bewegen er actief aan mee te werken. Omdat het ondankbaar werk is, omdat er geen goedkoop succes te oogsten is, en omdat er geen gelegenheid is populair te worden.

Van den kant van de jonge, *bewuste* vakbondsleiders is die fout onvergeeflijk. Zij offeren het belang van een beweging aan persoonlijke populariteit. Wat weinig ernstig is.

Wij denken er niet aan te eischen dat ieder jong vakbondsbestuurder de *direkte* leiding van een of ander jeugdgroep op zich zou nemen. Maar voor de organisatie, de administratie, de samenstelling van programma's, het aanduiden van richting, zouden zij onschatbare diensten kunnen bewijzen.

Intusschen nemen wij de zaken zooals zij zijn. Wij moeten vooruit.

Ik hoop enkel maar, dat dit artikel sommigen tot nadenken zal brengen. De syndikale beweging, neen, de arbeidersbeweging zou er mee gediend zijn.

De uitwerking der werkloosheid op de kinderen van werkloozen

In opzicht van de gezondheid.

De officieele statistieken geven ons in dit opzicht geen inlichtingen. Er bestaan zelfs geen algemeene statistieken over de gezondheid der scholieren, feit dat reeds aangeklaagd werd door Dr Sand (1).

Er bestaat natuurlijk een statistiek over de oorzaken van de sterfgevallen onder onze bevolking, gerangschikt volgens den ouderdom, doch de cijfers van 1932 zijn slechts pas gepubliceerd geworden en wij bezitten nog geen gegevens over de jaren 1933 en 1934, die juist het belangrijkst zijn voor onze studie, gezien de uitwerking der werkloosheid op de openbare gezondheid zich vooral later doet gevoelen.

Wij kunnen ons dus slechts steunen op de uitslagen der gedeeltelijke en altijd beperkte onderzoeken gedaan door privaatpersonen of -organisaties.

Eerst hebben wij het onderzoek van de Federatie der Vakbonden van het Centrum waaraan wij in de *Belgische Vakbeweging* een artikel gewijd hebben (2).

Dat onderzoek betreft 585 kinderen van werkloozen van 8 tot 14 jaar oud en leert ons dat er onder hen 83 niet zwakke, 337 zwakke en 165 zeer zwakke kinderen waren.

Vervolgens hebben wij de studie der Luiksche afdeling van de C. S. O. P. (3).

Deze studie, die ons menige kostbare inlichtingen verstrekt nopens den toestand der scholieren in 't al-

gemeen en der kinderen van werkloozen in 't bijzonder, bevat slechts enkele zeldzame cijfers over de gezondheid der kinderen in ouderdom van schoolgaan.

Op bladzijde 76 vinden wij de volgende tabel:

Gemeenten	In		
	Gezond	evenwicht	Zwak
Grâce-Berleur	190	50	45
Sprimont	64	60	12
Vaux	34	33	11
Soumagne	90	20	15
Luik (plus scholen) .	278	123	53
Totalen	656	286	136
	(60.8%)	(26.5%)	(12.6%)

Algemeen totaal: 1,078.

Op het eerste zicht schijnen de uitslagen van dat onderzoek gunstiger dan die van het Centrum. Dat moet eerst toegeschreven worden aan het feit, dat de Luiksche statistiek loopt over al de kinderen van de betrokken gemeenten en scholen, terwijl die van het Centrum slechts kinderen en werkloozen betreft. Ongetwijfeld is het cijfer der zwakke kinderen van werkloozen bij het Luiksche onderzoek grooter dan 12.6 t. h.

Vervolgens kunnen de uitdrukkingen « zwakke » en « zeer zwakke » niet met « in evenwicht » en « zwak » vergeleken worden.

Zoo voegt het verslag er bij voor de kinderen « in evenwicht »:

« Zij verdienen de volle aandacht van den dokter en zooals de zwakken vergen zij bijzondere zorgen.

(1) Dr Sand: *La Belgique Sociale*, blz. 24.

(2) *De Belgische Vakbeweging*, 20 Juni 1933, blz. 152-156.

(3) *L'Enfant, le Maître, l'Ecole - Travail collectif*.

» Voor deze kinderen beveelt de dokter de lucht-kuur en de overvoeding aan.

» Kinderen « in evenwicht » werden ambtshave naar de schoolkolonie gezonden.

» Men dient zich dus te verstaan nopens de gebruikte terminologie. »

Te oordeelen naar deze toelichting omvat de categorie « in evenwicht » dus nog twijfelachtige gevallen, die moeten gevoegd worden bij de zwakken om benaderend het percent dezer laatste te bekomen, dat dus gevoelig grooter is dan het aangeduide 12.6 t. h.

In zijn verslag aan het buitengewoon kongres der S. K. somt Galliaert de uitslagen op van een onderzoek gedaan door Dr Coole bij 150 jongens en meisjes : « 40 t. h. van de onderzochten hadden niet het normale gewicht ten gevolge van ondervoeding ; 10 t. h. onder hen gaven kenteekenen van een algemeene verzwakking. »

In de zeer belangwekkende sociale studie van het *Institut de Sociologie Solvay*, maakt G. Jacquemyns zeer dikwijls gewag van de slechte « gezondheid » der kinderen van werklozen.

Wij hebben het nuttig geoordeeld enkele door dezen gewetensvollen onderzoeker vastgestelde gevallen aan te halen :

Gezin van 3 personen : de vader, 30 jaar oud ; de moeder, 27 jaar ; één kind, 3 1/2 jaar.

De inkomsten van het gezin beloopt heden 511 frank (uitkeeringen van de werklozenkas).

Het meisje van 3 1/2 jaar is ziekelijk ; het hoest sinds lang. De moeder is zeer ongerust over zijn toestand. De ellende doodt ons kind, zegt zij ; het zou beter moeten gevoed worden. Buiten zeer dure geneesmiddelen zou het meer melk en eieren moeten nemen. Eilaas ! de te beperkte inkomsten van het gezin laten niet toe aan het meisje te geven wat het noodig heeft om niet te sterven. De ouders onthouden zich van alles om hun « schatje » zoo lang mogelijk te houden. 't Is voor hem dat zij voort een woning met een hooge huur betrekken, maar die in een gezonde wijk gelegen is. Gedurende gansch den zomer ligt het kind buiten vóór de deur uitgestrekt op een stroozak.

Gezin van 6 personen : de vader, 44 jaar oud ; de moeder, 40 jaar ; vier kinderen van 19, 14, 10 en 9 jaar.

Met inkomsten van 1,600 tot 1,900 frank per maand heeft het gezin het nooit breed gehad. Het heeft altijd armoedig geleefd. De sinds zeven maand aanhoudende werkloosheid heeft den toestand verergerd.

De moeder spreekt met droefheid over haar gestorven kinderen, vooral over datgene dat zij vóór drie maand verloren heeft. « 't Is de ellende, zegt zij, die het gedood heeft. Dat kind zou niet moeten gestorven zijn, doch met onze 1,000 frank inkomsten konden wij het niet geven wat zijn gezondheids-toestand vereischte. »

Gezin van 3 personen : de man, 35 jaar ; de vrouw, 34 jaar, en 1 kind, 4 jaar.

In plaats van 2,400 frank beschikt het gezin nog slechts over 524 frank per maand. Het gezin heeft zijn levenswijze volkomen moeten wijzigen. Bij den door de werkloosheid geschapen nood voegt zich nog de ziekte van het meisje. De vader en de moeder ontblooten zich van het hoogstnoodige om aan hun

« schat » alles te geven wat het noodig heeft om in leven te blijven.

Het kind lijdt oneindig 's nachts en vereischt dan veel zorgen. De gezondheid der moeder lijdt er onder. Deze vrouw is uiterst mager. De bloedarmoede en de ziekte beloeren haar op haar beurt. Gelukkig mag zij op haar echtgenoot rekenen. Deze houdt zich met het huisgezin bezig en doet menigmaal den wasch.

Gezin van 3 personen : de vader, 23 jaar ; de moeder, 26 jaar ; een kind, 3 jaar.

Vóór de crisis beschikte het gezin over een inkomen van 1,150 frank per maand. De werkloosheid heeft het inkomen met meer dan 58 t. h. verminderd. De werklozenverzekeringen bedragen 483 frank.

De moeder is troosteloos omdat zij aan haar kind niet al de zorgen kan geven die zijn gezondheids-toestand vereischt.

Gezin van 6 personen : de vader, 54 jaar ; de moeder, 52 jaar ; 4 kinderen, 19, 15, 12 en 10 jaar.

De inkomsten van het gezin die vóór de crisis tot 1,348 fr. 10 beliepen, zijn ten gevolge van de werkloosheid tot op 697 fr. 20 gedaald.

De man en de vrouw zijn zeer ongerust. Het oudste meisje, « slachtoffer van de ondervoeding tijdens den oorlog », is ziekelijk. Het is altijd onder handen van den geneesheer en het is te vreezen dat het nooit zal kunnen arbeiden. Indien de vader werkloos blijft zal het niet meer mogelijk zijn aan de zieke de « dure dingen » te geven die haar in het leven houden.

Indien deze te zeldzame studies aantoonen, dat de gezondheidstoestand der kinderen van werklozen in het algemeen slecht is, geven zij ons desbetreffend geen juiste cijfers. Wij denken niet te overdrijven wanneer wij zeggen, dat 20 tot 25 t. h. der kinderen van werklozen zwak zijn. Wanneer men weet, dat de kinderen van werklozen ongeveer 25 t. h. der schoolbevolking van het gansche land uitmaken, begrijpt men het gevaar dat deze toestand daarstelt voor de toekomst van het Belgische volk in het algemeen en van onze arbeidersklasse in het bijzonder.

De hoofdoorzaken van de slechte gezondheid der kinderen van werklozen zijn : onvoldoende voeding, gebrek aan kleederen en ongezonde woningen.

Voeding.

Het verslag der Luiksche onderwijzers zegt :

« Naar de algemeene meening van de onderwijzers en de geneesheeren, zijn de kinderen op dit oogenblik voldoende gevoed, wat niet beteekent, dat het voedsel voedzaam genoeg is en datgene dat past. Er wordt ons medegedeeld dat de ouders zich alle opofferingen getroosten om hun kinderen het voedsel te verstrekken dat hun vorming vereischt. »

De onderzoekers voegen er bij, « dat het moeilijk is buiten het geneeskundig onderzoek om door een onderzoek aan huis, en alleen op het zicht, vast te stellen, of een kind ondervoed is. In dit opzicht schijnt het onderzoek dus tamelijk oppervlakkig gedaan te zijn. Niettemin worden op 14,295 ontvangen antwoorden, 612 kinderen, hetzij 4 t. h., als ondervoed vermeld. Van deze 612 kinderen zijn er 233 kinderen van volledig werklozen en 277 van gedeeltelijk werklozen.

De volgende, eveneens door de Luiksche onderwijzers opgemaakte tabel, geeft enkele bijzonderheden over den aard van het voedsel der kinderen die de scholen van Luik bevolken.

	Aantal kinderen die bekomen :			
	alle dagen	3- of 4 maal per week	zelden	nooit
eieren	515	520	313	102
boter	1,181	49	63	66
vleesch	643	474	298	30
melk	830	238	234	144
groensel	775	447	190	52
lekkernijen	563	451	339	102

Aantal kinderen die ontberen :

1 maaltijd	92
2 maaltijden	2

Het onderzoek van Dr Coole te Antwerpen vermeldt 40 t. h. ondervoede kinderen.

Het onderzoek van de Federatie der Vakbonden van het Centrum, dat 502 zwakke kinderen vaststelde op 585 onderzochte, geeft in 424 gevallen de onvoldoende voeding als oorzaak van de zwakte op. Deze cijfers mogen niet als algemeen beschouwd worden, maar zij wijzen toch op het bestaan van het gevaar.

Het is te betreuren, dat het ontbreken van een officieele statistiek of van een voldoende uitgebreid onderzoek ons niet toelaat den juisten omvang van het kwaad te kennen.

Kleding.

Alhoewel wij desbetreffend niet over volledige inlichtingen beschikken, gaan al de onderzoekers en al degenen die zich aan het lot der kinderen van werklozen gelegen laten, akkoord om te zeggen, dat deze kinderen hoe langer hoe meer onvoldoende gekleed zijn.

De inspanning der hulpactie van de Federatie der Vakbonden van het Centrum heeft zich vooral gericht op de uitdeeling van kleederen.

De Luiksche onderwijzers wijden aan het kledingvraagstuk een bijzonder hoofdstuk dat begint met dezen veelbeduidenden zin : « 't Is in de kleding dat zich op dit oogenblik vooral de ellende uit die het grootste gedeelte van de arbeidersklasse omknelt. » Zij wijzen er op, dat het aantal slecht gekleede kinderen aanzienlijk is. De cijfers en de desbetreffend gegeven uitleggingen (1) zijn beteekenisvol.

Een andere zeer belangrijke kwestie is die der

Huisvesting.

Een groot aantal werklozen bewonen ongezonde woningen. Dat oefent een rampzaligen invloed uit op de kinderen die in een ongezonden kring moeten leven. Dikwijls werd er reeds gewezen op het gevaar dat de krotten voor de openbare gezondheid bieden. De werkloosheid doemt vele menschen tot het betrekken van krotten. In dit verband bezitten wij even-

min juiste cijfers, doch het verschijnsel is algemeen.

Bijna al de werklozen betrokken in het onderzoek gedaan door de Federatie der Vakbonden van het Centrum zijn slecht gehuisvest. De onderwijzers van Luik deden dezelfde opmerkingen. Zij geven er talrijke voorbeelden van (1).

Wat de vaststellingen van Jacquemyns dienaangaande betreft, zouden bijna de vier boekdeelen betreffende deze onderzoeken te Brussel, te Brugge, te Antwerpen en te Luik moeten aangehaald worden. Overal heerschen dezelfde slechte toestanden in opzicht van de huisvesting. Hoe zouden de in deze middens levende kinderen gezond kunnen zijn?

* * *

In onzen strijd tegen de werkloosheid zou een juiste kennis van de toestanden een aanzienlijk voordeel zijn. Om deze plaag te kunnen bestrijden zouden wij de openbare meening moeten treffen met argumenten, feiten en cijfers ontleend aan de werkelijkheid. Nu, wij kennen deze werkelijkheid niet. Wij vermoeden haar, doch kennen haar niet genoeg.

Wij moeten nogmaals den nadruk leggen op de totale afwezigheid aan officieele statistieken. Het *Statistisch Jaarboek van België* publiceert slechts alle vijf jaar, per ouderdom, de oorzaken van de overlijdens. De laatste desbetreffende statistiek dagteekent van 1930. Sindsdien is de crisis losgebroken, doch de centrale statistiekdienst levert geen aanduiding over de uitwerking der crisis op de openbare gezondheid.

Geestesgesteldheid.

Alleen het Luisch onderzoek hield zich met dat vraagstuk bezig. Het vat zijn opmerkingen samen als volgt :

« Onaandachtigheid. Moeilijke intellectueele arbeid. Mangel aan wilskracht. Spoedige vermoeidheid. Onverschilligheid. Daling van het verstandelijk peil. Slecht geheugen... »

Dat wijst op een onrustbarenden toestand en wij mogen met recht aan de Regeering vragen, op welke wijze zij voornemens is aan dezen toestand, die rampspoedig dreigt te worden, te verhelpen. Het is zeker niet door haar door het onderzoek der onderwijzers van Luik in de volgende zinnen zoo goed samengevatte huidige politiek : « Nu, 't is juist op het oogenblik dat het kind de gansche aandacht en al de zorgen van den onderwijzer behoeft, dat men dezes inkomsten vermindert, dat men het aantal leerlingen per klas vermeerdert, dat men kost wat kost bezuinigen wil doen op de schoolbehoefte en het onderwijzend materieel, dat men het bouwen van gezonde gebouwen belet, dat men de gezondheidsregelen op school evenals de organisatie van het geneeskundig toezicht verwaarloost, dat men een aanslag wil plegen op de nieuwe methodes, daar waar men er in gelukt is er de toepassing van te doen aannemen. »

(1) Bovenvermeld boek, blz. 34-38.

(1) Bovenvermeld boek, blz. 40-47.